

Sygn. akt XII C 529 / 18 (poprzednio I C 538 / 17)

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu XII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia SO Krzysztof Rudnicki**

Protokolant: **Piotr Józwik**

po rozpoznaniu w dniu 03.07.2020 r.

we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa **B. P.**

przeciwko (...) **S.A. w W.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I. pozbawia wykonalności – w całości w stosunku do dłużniczki B. P. (poprzednio Z.) – tytuł wykonawczy – bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z dnia 23.10.2013 r. wystawiony przez (...) Bank S.A. w W. przeciwko B. Z. i K. Z., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Krzyków z dnia 01.08.2014 r., VI Co 931/14;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki **11 817 zł** kosztów procesu.

XII C 529 / 18 (poprzednio I C 538 / 17)

UZASADNIENIE

W dniu 05.04.2017 r. powódka B. P. wystąpiła przeciwko (...) S.A. w W. z pozwem o pozbawienie wykonalności w całości tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 23.10.2013 r. nr (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Krzyków z dnia 01.08.2014 r., VI Co 931/14, a także o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że w dniu 23.10.2013 r. pozwany Bank wystawił względem niej (uprzednio noszącej nazwisko Z.) oraz K. Z. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) obejmujący należności z tytułu umowy o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 20.11.2007 r., wysokość zobowiązania wymagalnego na dzień wystawienia BTE została określona na 622 258, 43 zł, w tym:

- 604 174, 90 zł tytułem kapitału,

- 18 083, 53 zł tytułem odsetek umownych naliczonych za okres od 11.11.2011 r. do 23.10.2013 r. od zadłużenia przeterminowanego.

Na podstawie umowy z dnia 20.11.2007 r. nr (...) pozwany udzielił powódce kredytu hipotecznego dla osób fizycznych (...) waloryzowanego kursem CHF. Kredyt w kwocie 779 655 zł udzielony został na okres 360 miesięcy, tj. od

20.11.2007 r. do 10.12.2037 r. na cel budowy i nabycia od developera budynku jednorodzinne w zabudowie szeregowej wraz z własnością działki nr (...) położonej we W. przy ul. (...). W umowie wskazano, że kwota kredytu wyrażona w walucie waloryzacji na koniec dnia 07.11.2007 r. według kursu waluty z tabeli kursowej pozwanego wynosi 364 495, 09 CHF. Wyplata kredytu nastapila w transzach w walucie polskiej od 21.11.2007 r. do 30.09.2008 r. Spłata kredytu odbywała się miesięcznie w ratach kapitałowo-odsetkowych zgodnie z harmonogramem spłat sporządzonym w CHF, przy czym raty kapitałowo-odsetkowe i odsetkowe miały być spłacane w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej pozwanego obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50. Po blisko pięciu latach regularnych spłat rat kredytu po stronie powódki wystąpiło nieznaczne opóźnienie w spłacie kredytu, na skutek czego w dniu 09.05.2012 r. pozwany wypowiedział umowę kredytu, przy czym powódka nie otrzymała pisma zawierającego oświadczenie w przedmiocie wypowiedzenia umowy kredytu. Pismem z dnia 18.05.2012 r. pozwany poinformował powódkę, że z powodu upływu okresu wypowiedzenia umowy kredyt został postawiony w stan natychmiastowej wymagalności, oraz o wystąpieniu do (...) S.A. z wnioskiem o wypłatę odszkodowania z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu i przeprowadzenie postępowania likwidacyjnego. (...) S.A. wypłaciło pozwanemu odszkodowanie w wysokości 452 050, 73 zł. Nakazem zapłaty z dnia 28.01.2015 r., I Nc 1215/14, Sąd Okręgowy we Wrocławiu nakazał powódce oraz K. Z., aby zapłaciły solidarnie (...) S.A. 452 050, 73 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 24.09.2013 r. do dnia zapłaty. Na podstawie w/w nakazu zapłaty Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej A. K. wszczęła postępowanie egzekucyjne KM 1883/16. Jednocześnie w związku z wypowiedzeniem umowy kredytu pozwany postawił kredyt w stan wymagalności, wystawiając BTE na kwotę 622 258, 43 zł. Tym samym powódka została obciążona roszczeniem z tytułu umowy kredytu nr (...) w łącznej kwocie 1 074 311, 16 zł, pomimo iż do czasu wypowiedzenia umowy kredytu spłaciła wraz z K. Z. ok. 200 000 zł.

W ocenie powódki nie było podstaw do wystawienia BTE, a także nie było podstaw do nadania mu klauzuli wykonalności. Powódka wskazała na orzeczenia Sądu Najwyższego zgodnie z którymi w sytuacji, w której zaległość kredytobiorcy w stosunku do kwoty udzielonego kredytu jest niewielka, to wypowiedzenie przez Bank umowy może stanowić naruszenie art. 5 kc. Nadto zdaniem powódki istnieje prawdopodobieństwo graniczące z pewnością, iż gdyby rata kredytu nie była przeliczana na podstawie zapisu umowy kredytu, zgodnie z którym spłata kredytu odbywała się miesięcznie w ratach kapitałowo-odsetkowych zgodnie z harmonogramem spłat sporządzonym w CHF, przy czym raty kapitałowo-odsetkowe i odsetkowe miały być spłacane w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej pozwanego obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50, to do wypowiedzenia umowy kredytu nigdy by nie doszło.

Dalej powódka podniosła, że kwota zobowiązania dłużników solidarnych określona w BTE nr (...) była nieprawidłowa, bowiem uwzględniając kwotę uzyskaną przez pozwanego od (...) S.A. wartość zadłużenia egzekwowanego przez Bank przewyższa pierwotnie wypłacony kredyt, mimo wpłaconych w czasie trwania kredytu spłat w kwocie ok. 200 000 zł.

Wartość, na którą opiewa BTE, przy uwzględnieniu uzyskanej przez pozwanego kwoty ubezpieczenia, ponad wypłacony kredyt, jest nadzwyczajnym zyskiem Banku niezgodnym z zasadami współżycia społecznego, dobrymi obyczajami oraz uczciwością kupiecką.

Powódka, powołując się na wyrok TK z dnia 14.04.2015 r., zgodnie z którym art. 96 ust. 1 i art. 97 ust. 1 ustawy z dnia 29.08.1997 r. – Prawo bankowe są niezgodne z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP i tracą moc z dniem 01.08.2016 r., zakwestionowała konstytucyjność wystawionego przez pozwanego BTE. Nadto podniosła, iż pozwany jednostronnie narzucił treść oświadczenia o poddaniu się egzekucji na podstawie BTE, zatem oświadczenie to ma charakter abuzywny.

Powódka podniosła również zarzut nieważności umowy kredytu w całości lub co najmniej w zakresie indeksacji kredytu na walutę obcą. Zaprzeczyła zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, w szczególności kwestionując istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym. Powódka zarzuciła nieważność bezwzględnie postanowień kształtujących mechanizm uzależnienia kredytu kursem CHF ze względu na sprzeczność tego mechanizmu z art. 69 ust. 1 prawa bankowego. Bezwzględna nieważność umowy zdaniem powódki znajduje oparcie w nieważności postanowień kształtujących mechanizm indeksacji kredytu kursem CHF, ze względu na sprzeczność tego

mechanizmu z art. 353¹ kc, tj. w ułożenie warunków umowy w sposób sprzeczny z przepisami ustawy, w szczególności z art. 69 ust. 1 pr. bank., art. 358¹ § 2 i 5 kc oraz naturą umowy kredytu.

W ocenie powódki nie było podstaw do uzależnienia wysokości rat kredytowych od bieżącego kursu CHF, ze względu na bezwzględną nieważność § 10 ust. 5 umowy kredytu, wynikającą ze sprzeczności tego postanowienia z art. 69 ust. 1 pr. bank., wyrażającej się w naruszeniu ustanowionej w tym przepisie zasady, że odsetki nalicza się od kwoty kredytu wypłaconego w złotych.

Powódka zarzuciła również nieważność umowy z uwagi na naruszenie przez Bank podczas procedury zawierania umowy art. 3 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, art. 353¹ kc, ewentualnie art. 385¹ kc, wyrażające się nieprzedstawieniem kredytobiorcy przed zawarciem umowy kredytowej pełnych, rzetelnych i uczciwych informacji o specyfice kredytu waloryzowanego kursem CHF. Pozwany zaniechał również wypełnienia obowiązku opisanego i wyjaśnienia w treści umowy w sposób zrozumiały i jednoznaczny specyfiki funkcjonowania mechanizmu waloryzacji i powodów jego zastosowania. Co istotne, nie ma możliwości zastąpienia klauzul waloryzacyjnych innymi uregulowaniami, wobec czego nieważna jest cała umowa kredytowa.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości jako pozbawionego podstaw i nieudowodnionego oraz o zasądzenie od powódki kosztów procesu.

Pozwany zarzucił, że powódka nie ma legitymacji czynnej do żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w stosunku do dłużnika niebędącego stroną procesu, tj. w stosunku do K. Z.. Wyrok wydany po przeprowadzeniu postępowania w sprawie powództwa przeciwegzekucyjnego nie ma przymiotu skuteczności wobec osób trzecich niebędących stroną postępowania w sprawie, zatem powódka nie jest uprawniona do żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w stosunku do K. Z., która tego powództwa nie wytoczyła.

Pozwany Bank zarzucił dalej, że powódka nie udowodniła wysokości roszczenia i nie wykazała, w jakim zakresie żądana przez pozwanego kwota jest mu nienależna. W ocenie pozwanego twierdzenie pozwu o „prawdopodobnie nieprawidłowej kwocie wierzytelności” stwierdzonej w BTE nie daje informacji o tym, jak owa nieprawidłowość przekłada się na konkretnie żadaną i egzekwowaną przez pozwanego kwotę długu powódki oraz przede wszystkim na fakt, czy wyeliminowanie teje nieprawidłowości nie skutkowałoby zwiększeniem

kwoty wierzytelności pozwanego w stosunku do powódki.

Odnosząc się do zarzutu niekonstytucyjności BTE, pozwany podniósł, że co prawda Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 14.04.2015 r., P 45/12, orzekł, iż przepisy art. 96 ust. 1 i 97 ust. 1 pr. bank. tracą moc obowiązującą, jednak tracą ją z dniem 01.08.2016 r. Odroczenie terminu utraty mocy obowiązującej przepisów uznanych za niekonstytucyjne oznacza, że do momentu wskazanego w sentencji wyroku TK przepisy te obowiązują, o ile wcześniej nie zostaną uchylone przez ustawodawcę. Zarówno wystawienie BTE w dniu 23.10.2013 r., jak i nadanie mu klauzuli wykonalności w dniu 01.08.2014 r., nastąpiło przed wydaniem wyroku TK z dnia 14.04.2015 r., a tym bardziej przed wejściem w życie w dniu 27.11.2015 r. ustawy z dnia 25.09.2015 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw. Z uwagi na powyższe nie można podzielić argumentacji powódki, aby wystawienie przez pozwanego BTE i nadanie mu klauzuli wykonalności mogło stanowić działanie niezgodne z prawem, w szczególności ustawodawca w ustawie zmieniającej prawo bankowe wprost ustanowił przepis przejściowy odnoszący się do sytuacji, jaka miała miejsce w przypadku stron tego postępowania.

Odnosząc się do zarzutu nieważności zawartej umowy kredytowej oraz abuzywności poszczególnych jej zapisów, pozwany podniósł, że dopuszczalność stosowania klauzul waloryzacyjnych wynika wprost z art. 358¹ § 2 kc. O legalności takiego rozwiązania świadczy również uchwalenie ustawy z dnia 26.08.2011 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw, w których ustawodawca dodał, nie kwestionując ich legalności, pojęcia kredytów indeksowanych oraz denominowanych do walut obcych, regulując możliwość ich spłaty w walucie. Przepis art. 358¹ § 2 kc nie przewiduje ograniczeń co do rodzaju mierników wartości, którymi strony mogą się posługiwać

konstruując klauzule waloryzacyjne. Pozbawione podstaw jest również przyjęcie, iż do spornych postanowień umowy kredytu hipotecznego powódki może mieć zastosowanie art. 58 § 3 kc, a to z uwagi na niewystępowanie stanu, w którym postanowienia umowy są sprzeczne z ustawą, m.in. z art. 69 pr. bank., gdyż przepisy te przewidują dla kredytów oprocentowanych stopą zmienną obowiązek określenia waluty kredytu, a w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu.

W ocenie pozwanego u podstaw roszczenia powódki zdaje się leżeć z gruntu wadliwe zapatrywanie na wzajemną relację norm art. 58 i art. 358¹ kc, zakładające, że oba te przepisy mogą stanowić równorzędne, mające równoczesne zastosowanie do danego stanu faktycznego, normy prawne. Art. 385¹ kc ustanawia szczególny skutek w postaci braku związania konsumenta postanowieniem umowy po to, aby zachować trwałość relacji kontraktowej stron, wyłącznie z takim skutkiem, iż konsument może powoływać się na niezwiązanie postanowieniem umowy, natomiast stan niezwiązania ma charakter jednostronny (względny) – gdyby dane postanowienie miało wywołać skutki korzystne dla konsumenta, konsument ma pełne uprawnienie, aby żądać zastosowania zapisu, który dla kontrahenta konsumenta pozostaje wiążący. Kwalifikacja natomiast postanowienia na gruncie art. 58 kc powoduje, iż konsument pozbawiony byłby tegoż uprawnienia (postanowienie nieważne nie wiąże również przedsiębiorcy).

O ewentualnej nieważności postanowienia umownego, w świetle obowiązującej regulacji, mówić można byłoby wówczas, gdyby sprzeczność z porządkiem prawnym polegała na niezawarcie w treści umowy kredytu postanowień odnoszących się do określenia warunków umowy wskazanych w art. 69 pr. bank., jeżeli jednak takowe zostały określone, postanowienia umowy mogłyby co najwyżej podlegać badaniu na gruncie art. 385¹ i nast. kc.

Sporna umowa kredytowa zawiera postanowienia dotyczące zarówno kwoty kredytu, jak okoliczność, iż kwota udzielonego kredytu waloryzowana jest kursem CHF, zasad przeliczenia kwoty kredytu po kursie kupna, jak i przeliczania w momencie spłaty kredytu po kursie sprzedaży. Jednocześnie nie jest słuszny argument powódki, że przepis art. 69 ust. 1 pr. bank. jest wiążącym przepisem określającym wysokość świadczenia, który ma rzekomo wykluczać możliwość zawarcia w umowie kredytu postanowienia o waloryzacji zobowiązania kredytowego.

Pozwany nie zgodził się także z argumentacją powódki, jakoby w jej przypadku opóźnienie w zapłacie rat kredytu miało charakter nieznaczny. Od 17.12.2009 r. do dnia, w którym pozwany złożył powódce oświadczenie w przedmiocie wypowiedzenia umowy o kredyt, powódka 31-krotnie dokonywała zapłaty rat kredytu pozostając w zwłóce, płacąc dodatkowo „odsetki karne” wedle wyższej umówionej stopy odsetkowej. Jednocześnie w tym okresie pozwany przeprowadził co najmniej 99 czynności o charakterze upominawczym, wielokrotnie telefonując do powódki i drugiego kredytobiorcy, a także osobiście odwiedzając wskazane przez kredytobiorców adresy zamieszkania.

W konsekwencji uchybień, których dopuściła się powódka w zakresie wykonywania umowy o kredyt, pozwany pismami z dnia 09.02.2012 r. oraz z dnia 12.03.2012 r. adresowanymi do powódki wezwał ją do zapłaty zaległości kredytowych wyznaczając ku temu 7-dniowy termin i ustanawiając rygor wypowiedzenia umowy. W powołanych oświadczeniach pozwany jednoznacznie stwierdził, iż w przypadku braku spłaty kredytu w określonym terminie pismo należy traktować jako wypowiedzenie umowy kredytu przez Bank z okresem wypowiedzenia wynoszącym 30 dni. Oba oświadczenia w przedmiocie wypowiedzenia umowy kredytu zostały skutecznie doręczone. Doręczyciel przesyłek nie wskazał, aby adresat był mu nieznany, czy nie zamieszkiwał pod wskazanym adresem.

Następnie pozwany podniósł zarzut nieudowodnienia roszczenia przez powódkę, twierdząc,

że nie zostały przez nią wykazane przesłanki wynikające z art. 385¹ § 1 kc, w szczególności w odniesieniu do przesłanki rażącego naruszenia interesu powódki. W postępowaniu, w którym podnoszony jest zarzut abuzywności klauzul stosowanych przez przedsiębiorcę, powód nie jest zwolniony bowiem z obowiązku dowodzenia dochodzonego roszczenia, a to ze względu na brzmienie art. 6 kc oraz art. 232 kpc. Zgodnie z treścią art. 385¹ kc sprzeczność z dobrymi

obyczajami ma dotyczyć praw i obowiązków konsumenta, a zatem nie tyle zachowań stron, co przysługujących im uprawnień i obowiązków będących pochodną postanowień umownych, tj. elementów stosunku prawnego zbudowanego z umowy, wzorca, przepisów (norm prawnych), zasad współżycia społecznego i ustalonych zwyczajów. Może się zdarzyć, że w konkretnym przypadku sformułowania danego postanowienia umownego, z uwagi na nieostrość użytych zwrotów, pozwalają kontrahentowi konsumenta na uprzywilejowanie jego pozycji. Nie znaczy to jednak, że tego rodzaju postanowienie należy uznać za abuzywne. Pozwany podniósł, że dla zaistnienia abuzywności klauzuli ukształtowanie praw i obowiązków konsumenta musi być sprzeczne z dobrymi obyczajami w sposób, który rażąco narusza interes konsumenta, a ocena ukształtowania praw i obowiązków konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami musi uwzględniać także specyfikę danych stosunków, w tej sprawie specyfikę rynku usług finansowych oraz rynku walutowego.

Odnosząc się do kwestii związanych z waloryzacją kredytu, pozwany podniósł, że bez wyraźnego wniosku kredytobiorcy Bank nie udzieliliby kredytu waloryzowanego, zaś fakt wnioskowania o kredyt przez kredytobiorców w takim wariantcie wskazywałby na dążenie przez powódkę do zawarcia umowy o takiej istocie. Pozwany informował o ryzyku kursowym związanym z zaciągnięciem takowego kredytu już na etapie wnioskowania o udzielenie kredytu, jak i w sposób wyraźny formułował zasady spłaty kredytu w umowie. Informacja w zakresie sposobu spłaty kredytu waloryzowanego kursem waluty obcej była zawarta również w regulaminie udzielenia kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach MultiPlanów. Powódka, świadomie zaciągając kredyt waloryzowany kursem waluty obcej CHF, winna była liczyć się z możliwością zmiany kursu waluty CHF, który ma zastosowanie do przeliczenia kwoty udzielonego kredytu w złotych oraz do przeliczenia rat kredytu do spłaty w złotych, przy czym nie wybrała kredytu złotowego, który został jej przedstawiony w pierwszej kolejności. W kwestii kursów walut stosowanych przez pozwanego, podniósł on, że tabele kursowe obowiązujące w dacie i godzinie uruchomienia kredytu i jego przedterminowej częściowej lub całkowitej spłaty nie pozostawiają swobody interpretacyjnej czy dowolności dokonywania działań na niekorzyść klienta. Pozwany na mocy art. 111 ust. 1 pkt 4 pr. bank. zobowiązany jest do publikowania stosowanych przez siebie kursów walut w miejscu wykonywania działalności w sposób ogólnie dostępny – w oderwaniu od jakiegokolwiek stosunku umownego i w oderwaniu od jakichkolwiek wzorców umownych, a więc w sposób niepozwalający na inkorporowanie zasad i sposobów ustalania kursów walut do stosunku umownego. Powyższy obowiązek publicznoprawny pozwany realizuje również poprzez publikację stosowanych kursów walut na swojej stronie internetowej.

Jednocześnie kredytobiorcy pomimo możliwości spłaty zobowiązania bezpośrednio w walucie waloryzacji, począwszy od lipca 2009 r., względnie zmiany waluty waloryzacji kredytu, z czym nie wiązały się żadne dodatkowe koszty, nigdy nie zawarli z pozwanym aneksu do umowy przewidującego taką możliwość, zarzucając jednocześnie m.in., że dowolnie kształtował wysokość kursów walut w swojej tabeli kursowej. Marginalnie pozwany wskazał, że wg danych NBP średnie oprocentowanie kredytów złotych w listopadzie 2007 wynosiło ok. 6, 7 %, podczas gdy kredyt powódki był oprocentowany stopą zmienną, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 3, 78 % (nie uwzględniając podwyższonego oprocentowania w okresie ubezpieczenia pomostowego). Co istotne, wedle publikatorów NBP średnie oprocentowanie kredytów frankowych wynosiło wówczas 4, 5 %, a zatem więcej aniżeli % w kredycie powódki. W konsekwencji oprocentowanie kredytu powódki waloryzowanego kursem CHF było zatem istotnie, bo niemalże o ponad 35 %, niższe, aniżeli kredytów złotych.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny.

W dniu 29.10.2007 r. K. Z. i B. Z. złożyły w (...) Banku S.A. wniosek o udzielenie kredytu w kwocie 752 000 zł + koszty okołokredytowe (łącznie 779 655 zł) w walucie CHF na okres 30 lat, spłacanego w równych ratach kapitałowo-odsetkowych, 10 dnia każdego miesiąca, z przeznaczeniem na sfinansowanie zakupu przez K. Z. nieruchomości przy ul. (...) we W. (działka nr (...), nr KW (...)) od (...) S.A. we W.. Cena zakupu wynosiła 759 000 zł, w tym wkład własny 7 000 zł.

K. Z. była klientką (...) Banku S.A. od 2004 r.; zaciągnęła tamże kredyt hipoteczny w CHF na zakup mieszkania. Zamierzała spłacić tamten kredyt i zakupić dom.

B. Z. przyłączyła się do wniosku kredytowego swojej siostry, albowiem K. Z. nie miała wymaganej zdolności kredytowej.

Przed zawarciem umowy K. Z. została zapewniona przez doradcę kredytowego o dotychczasowej stabilności kursu franka, zaś oferowany jej produkt był przedstawiany jako korzystny i bezpieczny. Nie było mowy o sposobie wyznaczania kursu CHF

/ dowód: wniosek o udzielenie planów finansowych nr (...) – k. 141-147; notatka dotycząca

wniosku o kredyt – k. 149-150; zeznania świadka K. Z. – e-protokół z dnia

09.01.2018 r. 00:00:45-00:26:16; zeznania powódki B. P. – e-protokół z dnia

22.11.2019 r. 00:00:47-00:30:47 /

Klienci Banku byli informowani o charakterze kredytu jako kredytu „frankowego” – tj. o tym,

że harmonogram spłat będzie wyrażony w CHF, oraz o możliwości zmian kursu CHF. Nie były im przedstawiane symulacje zmian rat spłaty kredytu w razie zmian kursu CHF.

Po złożeniu przez kredytobiorcę dokumentów i wypełnieniu wniosku kredytowego dokumentacja była przesyłana do Ł., gdzie analitycy bankowi podejmowali decyzję kredytową. Gotowa umowa kredytu była przesyłana do Oddziału we W. w celu podpisania.

Część klientów zgłaszała chęć zapoznania się wcześniej z treścią umowy, część zapoznawała się z nią w Oddziale Banku przed podpisaniem.

Postanowienia przygotowanej przez Bank umowy nie były już negocjowane. Wcześniej przedmiotem negocjacji mogła być marża i prowizja Banku.

/ dowód: zeznania świadka M. T. – e-protokół z dnia 25.10.2019 r. 00:01:21-

00:17:27 /

W dniu 20.11.2007 r. (...) Bank S.A. w W. Oddział Bankowości Detalicznej w Ł. (zwany dalej (...)), reprezentowany przez Dyrektora Oddziału we W. M. T. i asystenta ds. sprzedaży K. Ż., oraz K. Z. i B. Z., reprezentowana przez K. Z., zawarli umowę nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF.

Kredyt przeznaczony był na finansowanie przedpłat na poczet budowy i nabycia od developera budynku mieszkalnego jednorodzinnego w zabudowie szeregowej wraz z własnością działki gruntu nr (...) położonych we W. przy ul. (...), refinansowanie nakładów poniesionych, opłat związanych z uruchomieniem kredytu oraz pokrycie składki ubezpieczenia kredytu w zakresie utraty pracy i poważnego zachorowania (§ 1 ust. 1-1A).

Kwota kredytu wynosiła 779 655 zł (§ 1 ust. 2).

Walutę waloryzacji stanowiło CHF (§ 1 ust. 3).

Kwota kredytu wyrażona w walucie waloryzacji na koniec dnia 07.11.2007 r. według kursu kupna waluty z tabeli kursowej (...) Banku S.A. wynosiła 364 495, 09 CHF (§ 1 ust. 3A).

Kredyt został udzielony na okres 360 miesięcy, tj. od 20.11.2007 r. do 10.12.2037 r. (§ 1 ust. 4).

Spłata kredytu miała nastąpić w równych rat kapitałowo-odsetkowych płatnych do 10 dnia każdego miesiąca (§ 1 ust. 5 i 6).

Prowizja za udzielenie kredytu wynosiła 0, 80 % kwoty kredytu, tj. 6 237, 24 zł (§ 1 ust. 7).

Opłata z tytułu przystąpienia do ubezpieczenia pomostowego w (...) S.A. wynosiła 0, 20 % kwoty kredytu, tj. 1 559, 31 zł (§ 1 ust. 7).

Składka miesięczna z tytułu generalnej umowy ubezpieczenia nieruchomości wynosiła 0, 0065 % wartości nieruchomości – suma ubezpieczenia wynosiła 759 000 zł (§ 1 ust. 7B).

Na dzień wydania decyzji kredytowej przez (...) oprocentowanie kredytu wynosiło 3, 78 %, marża (...) wynosiła 1, 00 %; w okresie ubezpieczenia pomostowego kredytu w (...) S.A. oprocentowanie kredytu ulegało podwyższeniu o 1, 50 p.p. i wynosiło 5, 28 % (§ 1 ust. 8).

Oprocentowanie dla należności przeterminowanych w dniu wydania decyzji kredytowej przez (...) wynosiło 7, 48 % (§ 1 ust. 9).

Inwestorem zastępczym był (...) S.A. we W. (§ 1 ust. 10).

Datą zakończenia inwestycji był dzień 30.09.2008 r. (§ 1 ust. 11).

Całkowity koszt inwestycji wynosił 759 000 zł (§ 1 ust. 12).

Kwota wniesionych środków własnych wynosiła 7 000 zł, co stanowiło 0, 92 % całkowitego kosztu inwestycji (§ 1 ust. 13).

Przedmiotem hipoteki była nieruchomość, stanowiąca docelowo własność K. Z., położona przy ul. (...) o wartości 759 000 zł (§ 2 ust. 1-5).

Prawne zabezpieczenia kredytu stanowiły (§ 3 ust. 1-3 i 5):

- hipoteka kaucyjna wpisana na pierwszym miejscu do kwoty 1 169 482, 50 zł ustanowiona na finansowanej nieruchomości i wpisana do nowozałożonej księgi wieczystej;
- przelew na rzecz (...) praw z polisy ubezpieczenia od ognia i innych zdarzeń losowych finansowanej nieruchomości do kwoty 759 000 zł;
- ubezpieczenie niskiego wkładu kredytu (...) S.A. na 36-miesięczny okres;
- przelew z tytułu umowy grupowego ubezpieczenia spłaty kredytu w zakresie utraty pracy oraz poważnego zachorowania, dokonany na warunkach określonych w oświadczeniu o przystąpieniu do umowy ubezpieczenia, zawartych we wniosku kredytowym.

Prawne zabezpieczenia kredytu na okres przejściowy do czasu przedłożenia w (...) odpisu księgi wieczystej nieruchomości potwierdzającego prawomocny wpis hipoteki kaucyjnej stanowiły (§ 3 ust. 6):

- 1) ubezpieczenie spłaty kredytu w (...) S.A. na okres przejściowy (ubezpieczenie pomostowe),
- 2) cesja wierzytelności na rzecz (...) z tytułu wniesionego wkładu budowlanego / przedpłat na poczet nabycia nieruchomości do czasu zakończenia inwestycji.

Termin przedstawienia odpisu z prawomocnie wpisaną hipoteką na rzecz (...) przypadał na 30.09.2009 r. (§ 3 ust. 7).

Wyplata kredytu miała nastąpić w następujący sposób (§ 5 ust. 1):

- 1) kwota 752 000 zł – na rachunek prowadzony w (...) S.A.,

- 2) kwota 7 000 zł – tytułem refinansowania wkładu własnego zgodnie z dyspozycją kredytobiorcy,
- 3) kwota 8 960, 17 zł – na opłaty związane z uruchomieniem kredytu zgodnie z dyspozycją kredytobiorcy,
- 4) kwota 11 694, 83 zł – tytułem pokrycia składki ubezpieczenia kredytu w zakresie utraty pracy i poważnego zachorowania.

Wyplata kredytu miała zostać dokonana w transzach (§ 5 ust. 2):

I – 179 455 zł – do dnia 21.11.2007 r.,

II – 113 850 zł – do dnia 30.09.2008 r.,

III – 151 800 zł – do dnia 30.09.2008 r.,

IV – 113 850 zł – do dnia 30.09.2008 r.,

V – 151 800 zł – do dnia 30.09.2008 r.,

VI – 37 950 zł – do dnia 30.09.2008 r.,

VII – 30 950 zł – do dnia 30.09.2008 r.

Splata kredytu miała być dokonywana na podstawie nieodwołalnego zlecenia dokonywania przelewu z rachunku nr (...) (§ 6 ust. 1-3).

Wysokość kredytu wyrażona w CHF określana była jako suma wszystkich uruchomionych transz kredytu, wyrażonych w CHF (§ 7 ust. 4).

Kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej (§ 9 ust. 1).

Wysokość zmiennej stopy procentowej w dniu wydania decyzji kredytowej ustalona została jako stawka bazowa LIBOR 3M z dnia 27.09.2007 r. wynosząca 2, 78 %, powiększoną o stałą w całym okresie kredytowania marżę (...) w wysokości 1, 00 % (§ 9 ust. 2).

(...) miał co miesiąc dokonać porównania aktualnie obowiązującej stawki bazowej ze stawką bazową ogłaszaną przedostatniego dnia poprzedniego miesiąca i dokonać zmiany wysokości oprocentowania kredytu w przypadku zmiany stawki bazowej LIBOR 3M o co najmniej 0, 10 p.p. (§ 9 ust. 3) oraz sporządzić i wysłać harmonogram spłat określający nową wysokość rat splaty kredytu (§ 9 ust. 5).

Kredytobiorcy zobowiązali się do splaty kapitału wraz z odsetkami miesięcznie w ratach kapitałowo-odsetkowych w terminach i kwotach zawartych w harmonogramie spłat (§ 10 ust. 1).

Harmonogram spłat kredytu stanowił załącznik nr 1 i integralną część umowy i był doręczany kredytobiorcy listem poleconym w terminie 14 dni od daty uruchomienia kredytu; harmonogram sporządzany był w CHF (§ 10 ust. 2).

Raty kapitałowo-odsetkowe płatne były do 10 miesiąca, z tym że pierwsza rata płatna była po co najmniej 28 dniach od daty uruchomienia kredytu, nie później jednak niż po 61 dniach od daty uruchomienia kredytu (§ 10 ust. 3).

W okresie wypłaty transz kredytu, tj. do momentu uruchomienia ostatniej transzy kredytu strony ustaliły karencję w spłacie kapitału kredytu, co nie powodowało zawieszenia splaty rat odsetkowych (§ 10 ust. 4 pkt 1-2).

Raty kapitałowo-odsetkowe oraz raty odsetkowe miały być spłacane w złotych po uprzednim przeliczeniu ich według kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień splaty z godziny 14:50 (§ 11 ust. 5).

Kredytobiorcy byli przy tym uprawnieni do dokonania wcześniejszej spłaty całości lub części kredytu, za co bank nie pobierał prowizji (§ 12 ust. 1 i 2).

W przypadku naruszenia przez kredytobiorcę warunków umowy, a w szczególności w przypadku, gdy (§ 14 ust. 1):

1) w terminie określonym w umowie nie dokonał spłaty raty kapitałowo-odsetkowej lub części raty kapitałowo-odsetkowej lub

2) w umówionym terminie nie dokonał spłaty należnych MultiBankowi prowizji, opłat i innych należności,

(...) mógł podjąć działania upominawcze z wypowiedzeniem umowy włącznie.

(...) miał prawo wypowiedzieć Umowę również w przypadku (§ 14 ust. 2):

1) złożenia fałszywych dokumentów, oświadczeń lub danych stanowiących podstawę udzielenia kredytu,

2) zagrożenia terminowej spłaty kredytu z powodu złego stanu majątkowego kredytobiorcy,

3) znacznego obniżenia realnej wartości złożonego zabezpieczenia, o ile kredytobiorca nie ustanowił dodatkowego zabezpieczenia kredytu,

4) zbycia przez Kredytobiorcę nieruchomości,

5) naruszenia przez Kredytobiorcę innych warunków i obowiązków określonych w umowie.

Okres wypowiedzenia umowy wynosił 30 dni i liczony był od dnia doręczenia wypowiedzenia kredytobiorcy (§ 14 ust. 3).

Następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia wszelkie zobowiązania wynikające z umowy stawały się wymagalne i kredytobiorca zobowiązany był do niezwłocznej spłaty wszystkich wymagalnych należności (§ 14 ust. 4).

Z chwilą wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego / wytoczenia powództwa (...) dokonywał przeliczenia wierzytelności na złote po kursie sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego lub wytoczenia powództwa (§ 15 ust. 4).

Kredytobiorcy oświadczyli, że (§ 29):

1. zostali dokładnie zapoznani z kryteriami zmiany stóp procentowych kredytów obowiązujących w (...) oraz zasadami modyfikacji oprocentowania i w pełni je akceptują;

2. zostali dokładnie zapoznani z warunkami udzielania kredytu złotowego waloryzowanego kursem waluty obcej, w tym w zakresie dotyczących spłaty kredytu i w pełni je akceptują; są świadomi tego, że z kredytem waloryzowanym związane jest ryzyko kursowe, a jego konsekwencje wynikające z niekorzystnych wahań kursu złotego wobec walut obcych mogą

mieć wpływ na wzrost kosztów obsługi kredytu.

Umowa z dnia 20.11.2007 r. była standardową umową stosowaną w tamtym czasie przez (...) Bank S.A. Wskazana w umowie data 07.11.2007 r. to data wydania decyzji kredytowej.

B. Z. i K. Z. zapoznały się z umową przed jej podpisaniem, nie otrzymały wcześniej projektu umowy.

/ dowód: umowa kredytu nr (...) z dnia 20.11.2007 r. – k. 36-44; zeznania świadków:

K. Z. – e-protokół z dnia 09.01.2018 r. 00:00:45-00:26:16, M.

T. – e-protokół z dnia 25.10.2019 r. 00:01:21-00:17:27; zeznania powódki

B. P. – e-protokół z dnia 22.11.2019 r. 00:00:47-00:30:47 /

W dniu 20.11.2007 r. K. Z. złożyła w imieniu własnym i B. Z. oświadczenie, że zrezygnowały z ubiegania się o kredyty mieszkaniowe w innych bankach.

/ dowód: oświadczenie z dnia 20.11.2007 r. – k. 148 /

Regulamin udzielenia kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach multiplanów przewidywał, że:

- § 1 ust. 8 – kredyt waloryzowany udzielany jest w złotych, przy jednoczesnym przeliczeniu na wybraną przez kredytobiorcę walutę; przeliczenia kredytu (...) dokonuje wg kursu kupna danej waluty z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującej w dniu i godzinie uruchomienia kredytu; szczegółowe informacje o wysokości kursu zastosowanego do uruchomienia kredytu kredytobiorca może uzyskać u pracownika (...) lub za pośrednictwem multilinii;

- § 2 ust. 1 – kursy kupna/sprzedaży walut publikowane w tabeli kursowej (...) Banku S.A., stosowane do uruchomienia/spląty/przewalutowania kredytów i pożyczek waloryzowanych, podawane są do wiadomości za pośrednictwem strony internetowej (...), multilinii i sieci placówek;

- § 2 ust. 2 – wysokość kursów kupna/sprzedaży walut obowiązujących w danym dniu roboczym może ulegać zmianie; decyzja o zmianie wysokości kursów, jak również o częstotliwości zmiany podejmowana jest samodzielnie przez (...) z uwzględnieniem czynników wymienionych w ust. 4;

- § 2 ust. 3 – wysokość spreadu walutowego dla poszczególnych walut wymiennalnych publikowana jest za pośrednictwem strony internetowej (...);

- § 2 ust. 4 – kursy kupna/sprzedaży walut, jak również wysokość spreadu walutowego, wyznacza się z uwzględnieniem:

a) bieżących notowań kursów wymiany walut na rynku międzybankowym,

b) podaży i popytu na waluty na rynku krajowym,

c) różnicy stóp procentowych oraz stóp inflacji na rynku krajowym,

d) płynności rynku walutowego,

3) stanu bilansu płatniczego i handlowego;

- § 23 ust. 2 – wysokość każdej raty odsetkowej lub odsetkowo-kapitałowej kredytu waloryzowanego kursem przyjętej waluty określana jest w tej walucie, natomiast jej splata dokonywana jest w złotych po uprzednim jej przeliczeniu wg kursu sprzedaży danej waluty, określanym w tabeli kursowej (...) Banku SA na dzień splaty.

/ dowód: Regulamin udzielenia kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach

multiplanów – k. 127-130 /

W dniu 20.11.2007 r. K. Z. złożyła wniosek o wypłatę w dniu 22.11.2007 r. I transzy kredytu w kwotach:

- 151 800 zł – na rachunek (...) S.A. w (...) S.A.,

- 27 655 zł – na rachunek własny w (...).

/ dowód: wniosek o wypłatę transzy kredytu – k. 151-152 /

W dniu 22.11.2007 r. Bank pobrał prowizję w kwocie 2 709, 96 CHF (6 237, 24 PLN) oraz prowizję za ocenę wniosku w kwocie 13 254, 13 PLN.

/ dowód: potwierdzenie uruchomienia transzy kredytu – k. 153 /

W dniu 22.11.2007 r. Bank uruchomił transzę kredytu w kwocie 68 918, 55 CHF (151 800 PLN), wskazując na kapitał nieuruchomiony 272 496, 14 CHF.

/ dowód: potwierdzenie uruchomienia transzy kredytu – k. 154 /

W dniu 22.11.2007 r. (...) Bank S.A. sporządził harmonogram spłaty kredytu, w którym wskazał:

- kwota kredytu – 353 970, 31 CHF,

- oprocentowanie nominalne – 5, 28 %,

- raty płatne od 10.01.2008 r. do 10.10.2008 r.:

- nr 1 – odsetkowa – 577, 51 CHF,

- nr 2 – odsetkowa – 365, 36 CHF,

- nr 3 – odsetkowa – 341, 79 CHF,

- nr 4 – odsetkowa – 365, 36 CHF,

- nr 5 – odsetkowa – 353, 58 CHF,

- nr 6 – odsetkowa – 365, 36 CHF,

- nr 7 – odsetkowa – 353, 58 CHF,

- nr 8 – odsetkowa – 365, 36 CHF,

- nr 9 – odsetkowa – 365, 36 CHF,

- nr 10 – kapitałowo-odsetkowa – 456, 18 CHF.

/ dowód: harmonogram spłaty kredytu – k. 155 /

W dniu 06.08.2008 r. K. Z. złożyła wniosek o wypłatę II transzy kredytu w kwocie 113 850 zł w dniu 08.08.2008 r.

/ dowód: wniosek o wypłatę transzy kredytu – k. 156 /

W dniu 08.08.2008 r. (...) Bank S.A. sporządził harmonogram spłaty kredytu, w którym wskazał:

- kwota kredytu – 353 970, 31 CHF,

- oprocentowanie nominalne – 5, 28 %,

- raty płatne od 10.08.2008 r. do 20.08.2009 r. – pierwsza nr 8 odsetkowa w kwocie 382,22 CHF, druga nr 9 odsetkowa w kwocie 626, 68 CHF, kolejne kapitałowo-odsetkowe po 782, 47 CHF.

/ dowód: harmonogram spłaty kredytu – k. 157 /

Umowa kredytu nr (...) była dwukrotnie aneksowana.

Aneksem nr (...) z dnia 11.05.2009 r. strony zmieniły zapisy: § 1 ust. 11, § 3 ust. 7 oraz § 5 ust. 2 umowy kredytu w ten sposób, że:

- zmieniły (wydłużyły) termin zakończenia inwestycji na 30.06.2009 r.,
- zmieniły termin przedstawienia odpisu z KW z prawomocnie wpisaną hipoteką na rzecz (...) na 30.06.2010 r.,
- zmieniły sposób wypłaty kredytu, która miała nastąpić w pięciu transzach:

I – 179 455 zł – do dnia 21.11.2007 r.,

II – 113 850 zł – do dnia 30.09.2008 r.,

III – 151 800 zł – do dnia 30.09.2008 r.,

IV – 113 850 zł – do dnia 30.09.2008 r.,

V – 220 700 zł – do dnia 29.05.2009 r.

Aneksem nr (...) z dnia 04.03.2011 r. strony zmieniły zapisy: § 1 ust. 1A, § 2 ust. 3, § 2 ust. 4, § 3 ust. 1 w ten sposób, że:

- postanowiły, iż środki z kredytu będą przeznaczone na finansowanie przedpłat na poczet budowy i nabycia od developera budynku mieszkalnego jednorodzinnego w zabudowie szeregowej wraz z własnością działki gruntu nr (...) położonych we W. przy ul. (...), refinansowanie nakładów poniesionych, opłat związanych z uruchomieniem kredytu oraz pokrycia składki ubezpieczenia kredytu w zakresie utraty pracy i poważnego zachorowania,
- zmieniły adres finansowanej nieruchomości na: W., ul. (...), działka nr (...),
- ustanowiły zabezpieczenie spłaty kredytu w postaci hipoteki wpisanej na pierwszym miejscu do kwoty 1 169 482, 50 zł, wpisanej do KW nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Krzyków.

/ dowód: aneks nr (...) z dnia 11.05.2009 r. do umowy nr (...) – k. 114-115; aneks nr (...) z dnia 04.03.2011 r. do umowy nr (...) – k. 116-117; zeznania świadka A.

J. – e-protokół z dnia 27.03.2018 r. 00:00:45-00:11:39 /

W dniu 17.12.2008 r. K. Z. złożyła wniosek o wypłatę IV transzy kredytu w kwocie 113 850 zł w dniu 18.12.2008 r.

/ dowód: wniosek o wypłatę transzy kredytu – k. 159 /

W tym samym dniu 17.12.2008 r. K. Z. złożyła wniosek o wypłatę V transzy kredytu w kwocie 151 800 zł w dniu 18.12.2008 r.

/ dowód: wniosek o wypłatę transzy kredytu – k. 158 /

W dniu 19.12.2008 r. Bank uruchomił transzę kredytu w kwocie 58.775,70 CHF (151.800 PLN), wskazując na kapitał nieruchomości 155.446,39 CHF.

/ dowód: potwierdzenie uruchomienia transzy kredytu – k. 160 /

W tym samym dniu 19.12.2008 r. Bank uruchomił transzę kredytu w kwocie 44 081, 78 CHF (113 850 PLN), wskazując na kapitał nieuruchomiony 111 364, 61 CHF.

/ dowód: potwierdzenie uruchomienia transzy kredytu – k. 161 /

W dniu 19.12.2008 r. (...) Bank S.A. sporządził harmonogram spłaty kredytu, w którym wskazał:

- kwota kredytu – 353 970, 31 CHF,

- oprocentowanie nominalne – 3, 77 %,

- raty płatne od 10.01.2009 r. do 10.11.2009 r. – pierwsza w kwocie 1 049, 31 CHF, następne po 1 144, 93 CHF.

/ dowód: harmonogram spłaty kredytu – k. 162 /

W dniu 11.05.2009 r. K. Z. złożyła wniosek o wypłatę V transzy kredytu w kwocie 220 700 zł.

/ dowód: wniosek o wypłatę transzy kredytu – k. 163 /

W dniu 19.05.2009 r. (...) Bank S.A. sporządził harmonogram spłaty kredytu, w którym wskazał:

- kwota kredytu – 320 572, 28 CHF,

- oprocentowanie nominalne – 2, 90 %,

- raty płatne od 10.06.2009 r. – nr 18 w kwocie 1 308, 79 CHF, nr 19-359 – po 1 364, 54 CHF, ostatnia – nr 360 – 1 580, 11 CHF.

/ dowód: harmonogram spłaty kredytu – k. 164-170 /

Do października 2010 r. kredytobiorczyni spłacały raty regularnie.

Na przełomie lat 2010/2011 r. siostra powódki K. Z. straciła pracę, przez co przez około pół roku cały ciężar spłaty rat spoczywał na powódce. Po tym czasie pojawiały się coraz większe trudności z regularną płatnością.

Od października 2010 r. do 09.05.2012 r. powódka 27 razy uiszczala odsetki karne, w łącznej kwocie 148, 04 zł.

/ dowód: zaświadczenie z dnia 13.10.2016 r. – k. 46-51; zeznania świadka K. Z. – e-

protokół z dnia 09.01.2018 r. 00:00:45-00:26:16; zeznania powódki B. P. – e-

protokół z dnia 22.11.2019 r. 00:00:47-00:30:47 /

Pismem z dnia 09.02.2012 r., skierowanym do powódki pod adresem (...) (...)-(...) W., zatytułowanym „Ostateczne wezwanie do zapłaty”, (...) Bank S.A. wezwał powódkę do spłaty zaległych płatności na rachunek kredytu na cele nr (...), także tych zapadłych po dacie pisma, w terminie 7 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy, wskazując, że wymagalne należności na dzień sporządzenia wezwania wynoszą 1 128, 01 CHF, w tym:

- kapitał – 868, 28 CHF,

- odsetki od kapitału – 257, 73 CHF.

Bank wskazał, że w przypadku braku spłaty w terminie pismo to należy traktować jako wypowiedzenie umowy przez Bank z okresem wypowiedzenia 30 dni liczonym od następnego dnia po upływie 7-dniowego terminu. Wskazał też, że całkowita kwota zobowiązania wynosi 297 292, 12 CHF.

Pismo zostało odebrane przez ojca powódki – S. Z. w dniu 24.02.2012 r.

/ dowód: pismo z dnia 09.02.2012 r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 175-177 /

Pismem z dnia 12.03.2012 r., skierowanym do powódki pod adresem (...) (...) (...) W., zatytułowanym „Ostateczne wezwanie do zapłaty”, (...) Bank S.A. wezwał powódkę do spłaty zaległych płatności na rachunku kredytu na cele mieszkaniowe nr (...), także tych zapadłych po dacie pisma, w terminie 7 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy, wskazując, że wymagalne należności na dzień sporządzenia wezwania wynoszą 2 166, 17 CHF, w tym:

- kapitał – 1 655, 33 CHF,

- odsetki od kapitału – 510, 84 CHF.

Bank wskazał, że w przypadku braku spłaty w terminie pismo to należy traktować jako wypowiedzenie umowy przez Bank z okresem wypowiedzenia 30 dni liczonym od następnego dnia po upływie 7-dniowego terminu.

Pismo zostało odebrane przez matkę powódki J. Z. w dniu 19.03.2012 r.

/ dowód: pismo z dnia 12.03.2012 r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 178-180 /

Po powzięciu informacji o możliwości wypowiedzenia umowy kredytu K. Z. podjęła próby negocjacji z bankiem celem dalszego spłacania rat. Bank nie wyraził zgody na jej propozycje.

/ dowód: zeznania świadka K. Z. – e-protokół z dnia 09.01.2018 r. 00:00:45-

00:26:16 /

Pismem z dnia 26.06.2013 r., skierowanym do powódki pod adresem (...) 50-555

W., zatytułowanym „Przedsądowe wezwanie do zapłaty”, (...) Bank S.A. wezwał powódkę, w związku z wypowiedzeniem warunków umowy nr (...), do spłaty wymagalnych należności wynikających z powołanej umowy wynoszących na dzień sporządzenia wezwania 174 603, 30 CHF, w tym 173 414, 15 CHF z tytułu kapitału i 1 189, 15 CHF z tytułu odsetek umownych, w terminie 7 dni.

Pismo zostało odebrane przez ojca powódki – S. Z. w dniu 02.07.2013 r.

/ dowód: pismo z dnia 26.06.2013 r. wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 181-183 /

W dniu 13.08.2013 r. V. P. i B. Z. zawarli związek małżeński, powódka przyjęła nazwisko męża.

/ dowód: odpis zupełny aktu małżeństwa nr (...) – k. 346; wniosek o

wydanie zgody na zawarcie małżeństwa, zgoda na zawarcie małżeństwa oraz akt

małżeństwa – k. 348-350 /

Pismem z dnia 28.08.2013 r. Towarzystwo (...) S.A. poinformowało B. Z., że w dniu 23.04.2013 r. na wniosek (...) Bank S.A. dokonało wypłaty odszkodowania z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu kredytu udzielonego na podstawie umowy nr (...) z dnia 20.11.2007 r. oraz że na podstawie art. 828 kc z dniem zapłaty odszkodowania przez Towarzystwo roszczenie Banku przeszło z mocy prawa na Towarzystwo do wysokości zapłaconego odszkodowania.

Jednocześnie (...) S.A. wezwało powódkę do zapłaty kwoty 452 050, 73 zł w terminie do dnia 23.09.2013 r.

/ dowód: pismo z dnia 28.08.2013 r. – k. 45 /

W dniu 23.10.2013 r. (...) Bank S.A. w W. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) przeciwko B. Z. i K. Z., w którym stwierdził, że są one są dłużnikami solidarnymi Banku z tytułu umowy o kredyt hipoteczny nr (...), a wysokość zobowiązania wymagalnego na dzień wystawienia BTE wynosi 622 258, 43 zł i obejmuje:

- 604 174, 90 zł – tytułem kapitału,

- 18 083, 53 zł – tytułem odsetek umownych karnych naliczonych za okres od 11.11.2011 r.

do 23.10.2013 r.,

do czego należy doliczyć odsetki ustawowe w wysokości 13 % od dnia następnego po dniu wystawienia tytułu.

/ dowód: bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z dnia 23.10.2013 r. – k. 33 /

Postanowieniem z dnia 01.08.2014 r., VI Co 931/14, referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia - Krzyków nadał na wniosek (...) Banku S.A. klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 23.10.2013 r. przeciwko dłużnikom B. Z. i K. Z., z ograniczeniem odpowiedzialności dłużników do kwoty 1 559 310 zł.

Tytuł wykonawczy został wydany wierzycielowi w dniu 15.10.2014 r.

/ dowód: postanowienie z dnia 01.08.2014 r., VI Co 931/14 – k. 34 /

Na podstawie powyższego tytułu wykonawczego pozwany wystąpił do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia - Fabrycznej A. K. o wszczęcie egzekucji przeciwko K. Z..

W ramach prowadzonego postępowania egzekucyjnego KM 3133/14 Komornik Sądowy w dniu 30.09.2016 r. dokonał opisu i oszacowania nieruchomości położonej przy ul. (...), objętej KW nr (...). Do egzekucji z tejże nieruchomości przyłączył się kolejny wierzyciel – Towarzystwo (...) S.A. (KM 1883/16).

/ dowód: akta sprawy KM 3133/14 /

Postanowieniem z dnia 03.03.2017 r., I Co 92/17, Sąd Okręgowy we Wrocławiu zawiesił postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia - Fabrycznej A. K. w sprawie KM 3133/14.

/ dowód: akta sprawy I Co 92/17 /

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Powódka domaga się pozbawienia wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) wystawionego przez (...) Bank S.A. w dniu 23.10.2013 r. przeciwko niej oraz jej siostrze K. Z., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia - Krzyków z dnia 01.08.2014 r., VI Co 931/14. Według treści BTE zobowiązanie objęte tym tytułem ma wynikać z umowy kredytu nr (...) z dnia 20.11.2007 r.

Zgodnie z art. 840 § 1 kpc dłużnik może żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

1) przeczy zdarzeniom, na których oparto nadanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;

2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które

nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;

3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Powódka powołała się na nieważność umowy kredytu z dnia 20.11.2007 r., ewentualnie zawarcie w treści tej umowy postanowień niedozwolonych w rozumieniu art. 385¹ i nast. kc. Oznacza to, że – stosownie do art. 840 § 1 pkt 1 kpc – przeczy zdarzeniom, na których oparto nadanie klauzuli wykonalności, a konkretnie zaprzecza istnieniu zobowiązania stwierdzonego zaskarżonym tytułem egzekucyjnym.

Niezasadny był zarzut pozwanego dotyczący możliwości żądania pozbawienia wykonalności wskazanego tytułu wykonawczego w stosunku do obu wskazanych w tytule dłużniczek. Powódka jest dłużnikiem pozwanego Banku z tytułu umowy kredytu z dnia 20.11.2007 r. solidarnie z siostrą K. Z.. Każdy z dłużników solidarnych może wystąpić o pozbawienie tytułu wykonawczego (sądowego lub pozasądowego) wykonalności, niezależnie od pozostałych dłużników. Wbrew zarzutowi pozwanego powódka nie domaga się pozbawienia wykonalności w stosunku do obu dłużniczek. Użyte w petitum pozwu sformułowanie o pozbawieniu wykonalności „w całości” należy rozumieć jako pozbawienie wykonalności tytułu w pełnym zakresie objętego nim zobowiązania (czyli w całości), ale w stosunku do powódki jako jednej z dłużniczek solidarnych. Powódka nie wytoczyła powództwa ani w imieniu ani na rzecz K. Z.; nie wynika to ani z petitum ani z uzasadnienia pozwu. Czym innych jest natomiast ewentualny skutek wyroku – przewidziany w art. 375 § 2 kc, zgodnie z którym wyrok wydany na korzyść jednego z dłużników solidarnych zwalnia współdłużników, jeżeli uwzględnią zarzuty, które są im wspólne. Zarzut nieważności umowy kredytu (czyli nieistnienia zobowiązania z uwagi na wadliwość jego źródła) albo abuzywności

jej postanowień jest zarzutem wspólnym wszystkim kredytobiorcom.

Uprawnione jest stanowisko powódki co do zawarcia w treści umowy z dnia 20.11.2007 r. niedozwolonych postanowień umownych w zakresie odnoszącym się do indeksacji kredytu

udzielonego powódce i jej siostrze.

Kredyt miał być wypłacony w transzach w złotych polskich przy jednoczesnym przeliczeniu wysokości wypłaconej kwoty (transzy) na CHF wg kursu kupna walut ustalanego przez (...) Bank S.A. i obowiązującego w Banku w dniu wypłaty środków. Stosowany do przeliczenia walut przy wypłacie transz kredytu kurs CHF ustalany był jednostronnie wg tabeli kursów obowiązującej w Banku.

Wysokość rat kapitałowo-odsetkowych była ustalana na podstawie kwoty wyrażonej w CHF wyliczonej po wypłacie kredytu (transzy kredytu). Spłata tych rat również następowała w złotych polskich przy jednoczesnym przeliczeniu wysokości wpłaconej kwoty na CHF wg kursu sprzedaży walut ustalanego przez (...) Bank S.A. i obowiązującego w Banku w dniu płatności kolejnej raty.

W ten sposób w chwili zawarcia umowy kwota kredytu będąca podstawą wyliczenia rat nie została ściśle oznaczona.

Umowa kredytu wskazuje na przeliczenie sumy kredytu wyrażonej w PLN na sumę wyrażoną w CHF według kursu z dnia 07.11.2007 r., przy czym umowa nie precyzuje, co to za data. Jak jednak wskazała świadek M. T., była to data wydania decyzji kredytowej – mieszcząca się w przedziale pomiędzy złożeniem wniosku kredytowego (29.10.2007 r.) a podpisaniem umowy, nadto zaś w dalszej treści umowy wskazana jest wysokość oprocentowania z daty wydania decyzji kredytowej.

Na datę wydania decyzji kredytowej kredytobiorca nie ma żadnego wpływu.

Pozwany w żaden sposób nie wyjaśnił ani nawet nie próbował wyjaśnić, dlaczego nie było możliwe dokonanie jednoznacznego i wiążącego przeliczenia PLN na CHF w dniu zawarcia umowy kredytu i według – uzgodnionego przez strony – kursu z tego dnia.

Umowa kredytu z dnia 20.11.2007 r. pozostawiała Bankowi swobodę w zakresie wyrażenia w CHF kwoty kredytu oddanej do dyspozycji kredytobiorcy, a w konsekwencji wysokości rat spłaty kredytu.

W umowie kredytu nie został opisany mechanizm ustalania kursów kupna i sprzedaży CHF. Regulamin udzielania kredytów przewidywał, iż Bank ustala te kursy uwzględniając: bieżące notowania kursów wymiany walut na rynku międzybankowym, podaż i popyt na waluty na rynku krajowym, różnice stóp procentowych oraz stóp inflacji na rynku krajowym, płynność rynku walutowego, stan bilansu płatniczego i handlowego. Są to okoliczności, jakie mogą mieć znaczenie dla oceny rynku walutowego i wskazywać na potrzebę podjęcia przez bank określonej decyzji gospodarczej, ale nie stanowią informacji dostępnych przeciętnemu kredytobiorcy. Brak jest w tym zakresie możliwości współdziałania i współdecydowania stron umowy.

Metoda kształtowania kursu nie została uzgodniona w ramach indywidualnej, jednostkowej umowy. Oznacza to, że stosowane w umowie kredytu do przeliczenia walut przy wypłacie kredytu oraz przy spłacie kolejnych rat kursy CHF ustalane były w istocie jednostronnie wg tabeli kursów obowiązującej w (...) Banku S.A.

Stosowanie w ogóle do jakichkolwiek przeliczeń kursu ustalanego przez Bank – bez jednoznacznego i pełnego przedstawienia w umowie kredytu metody wyliczania tego kursu poddającej się weryfikacji – może być traktowane jako niedozwolone postanowienie umowne, sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interesy kredytobiorcy. Miernik waloryzacji stosowany do przeliczenia świadczenia pieniężnego winien mieć charakter obiektywny, niezależny od woli jednej ze stron. Natomiast mechanizm ustalania przez bank kursów waluty, pozostawiający bankowi swobodę, jest w sposób oczywisty sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22.01.2016 r., I CSK 149/14, OSNC 2016/11/134).

Ponadto, zastosowanie innego kursu dla przeliczenia kredytu uruchamianego – kursu kupna oraz innego kursu dla przeliczenia kredytu spłacanego – kursu sprzedaży prowadzi do uzyskania przez bank dodatkowej korzyści finansowej wynikłej z różnicy między tymi kursami. Na tym polega istota tzw. spreadu walutowego.

Zastosowanie różnego kursu w zależności od tego, czy przeliczenie dotyczy wypłaconego kredytu czy też wysokości raty w dniu przewidzianym w harmonogramie należy uznać za naruszające interes konsumenta w sposób rażący, a niezależnie od tego za postanowienie umowne dotknięte sprzecznością z zasadami współżycia społecznego na zasadach ogólnych, a w konsekwencji nieważnością w rozumieniu art. 58 § 2 kc. Na potrzeby indeksacji kredytu do waluty obcej należało przyjąć kurs ustalany według tej samej jednolitej metody – albo każdorazowo kurs kupna, albo każdorazowo kurs sprzedaży albo jakąś postać kursu uśrednionego lub kursu niezależnego od stron umowy, np. kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski. Rozbieżność stosowanych kursów stanowi korzyść wyłącznie dla banku udzielającego kredytu, a nie dla kredytobiorcy będącego konsumentem. Sytuację tego rodzaju legły zresztą u podstaw dokonania nowelizacji prawa bankowego ustawą tzw. antyspreadową z dnia 26.07.2011 r.

Wadliwe klauzule przeliczeniowe podlegają pominięciu – art. 385¹ § 1 i 2 kc. Jeżeli jednak dotyczą głównych świadczeń stron, umowa bez uwzględnienia tychże klauzul nie może być w ogóle wykonywana, co z kolei oznacza, iż jest ona nieważna na podstawie art. 58 § 1 kc.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29.08.1997 r. – Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Skoro w samej umowie kredytu nie została wiążąco wskazana suma kredytu w CHF, będąca

podstawą wyliczenia rat, czyli umowa kredytu pozostawiała bankowi swobodę w zakresie wyrażenia w CHF kwoty kredytu oddanej do dyspozycji kredytobiorcy, a w konsekwencji wysokości rat spłaty kredytu, to znaczy że umowa ta nie zawiera prawidłowego określenia wszystkich niezbędnych elementów przewidzianych w art. 69 ust. 1 prawa bankowego. To zaś uzasadnia stwierdzenie nieważności tej umowy.

Pozwany nie wykazał, aby treść umowy kredytu została indywidualnie uzgodniona z powódką i drugą kredytobiorczynią. Z zeznań dyrektora Oddziału Banku M. T. wynika, że treść umowy przygotowywana była w Oddziale w Ł. i przesyłana w do Oddziału we W. w celu podpisania. Kredytobiorca mógł negocjować jedynie marżę Banku, a w konsekwencji oprocentowanie kredytu, oraz prowizję Banku.

Nieważność umów kredytu indeksowanego do CHF d. (...) Banku S.A. ((...), itp.) została stwierdzona w sprawach zakończonych wyrokami:

- Sądu Apelacyjnego w Warszawie: z dnia 25.06.2020 r., I ACa 286/18; z dnia 16.06.2020 r., I ACa 540/19; z dnia 28.05.2020 r., I ACa 397/18; z dnia 02.03.2020 r., I ACa 199/18; z dnia 18.02.2020 r., I ACa 565/18; z dnia 29.01.2020 r., I ACa 67/19; z dnia 28.01.2020 r., I ACa 104/19; z dnia 23.01.2020 r., I ACa 473/18; z dnia 30.12.2019 r., I ACa 598/18; z dnia 18.12.2019 r., I ACa 86/19; z dnia 04.12.2019 r., I ACa 442/18; z dnia 27.11.2019 r., V ACa 752/18; z dnia 08.11.2019 r., I ACa 202/19; z dnia 23.10.2019 r., V ACa 567/18;

- Sądu Apelacyjnego w Łodzi: z dnia 09.03.2020 r., I ACa 80/19; z dnia 16.12.2019 r., I ACa 952/18; z dnia 22.10.2019 r., I ACa 1047/18;

- Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 21.02.2020 r., XII C 1903/18.

Z kolei pominięcie klauzul przeliczeniowych (tzw. odfrankowanie) zostało dokonane w sprawach zakończonych wyrokami:

- Sądu Apelacyjnego w Warszawie: z dnia 24.06.2020 r., V ACa 442/19;

- Sądu Apelacyjnego w Łodzi: z dnia 22.01.2020 r., I ACa 1409/18.

Widać zatem, że dominujące w aktualnym orzecznictwie sądowym jest stanowisko wskazujące na nieważność umów kredytowych tożsamych lub zbliżonych do umowy zawartej przez powódkę.

Skuteczne powołanie się na nieważność czynności bankowej, z której miałyby wynikać zobowiązanie objęte bankowym tytułem egzekucyjnym, jest wystarczające dla zakwestionowania istnienia obowiązku i pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 kpc.

Sąd pominął wnioskowany przez powódkę dowód z opinii biegłego, uznając go za zbędny

dla rozstrzygnięcia sprawy. Z uwagi na przedmiot i charakter sprawy nie ma w istocie znaczenia dokonywanie rozliczenia kredytu i ustalanie wysokości zobowiązania powódki.

W sprawie o pozbawienie wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego ciężar udowodnienia istnienia i wysokości zadłużenia objętego tytułem obciąża Bank będący wierzycielem (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16.01.2019 r., V ACa 814/17; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 22.02.2018 r., I ACa 1712/17).

W konsekwencji, jeżeli kredytobiorca podważy zapisy umowy kredytu, wskazując, że wysokość zobowiązania może być inna niż by to wynikało z treści BTE, powództwo może zostać uwzględnione już na tej tylko podstawie.

W tej sprawie albo zobowiązanie objęte BTE w ogóle nie powstało – wobec nieważności umowy kredytu nie została dokonana czynność bankowa w rozumieniu art. 5 prawa bankowego, a tylko w stosunku do zobowiązań wynikających z

czynności bankowych albo z zabezpieczenia wierzytelności związanego z takimi czynnościami mógł zostać wystawiony bankowy tytuł egzekucyjny – albo jego wysokość jest zupełnie inna (niższa) – wobec bezskuteczności klauzul indeksacyjnych albo co najmniej bezskuteczności tych klauzul w zakresie spreadu walutowego. Jest to wystarczające do pozbawienia wykonalności wadliwie wystawionego BTE.

W tym momencie, odnosząc się do zarzutu niekonstytucyjności BTE, należy wskazać, iż Trybunał Konstytucyjny odroczył wejście w życie wyroku z dnia 14.04.2015 r., P 45/12, i wyrok ten oznaczał wyeliminowanie bankowych tytułów egzekucyjnych na przyszłość. Tytuły powstałe wcześniej (jak w tej sprawie) co do zasady pozostały w mocy i mogły nadal stanowić podstawę egzekucji. Jednakże w sytuacji, gdy zobowiązanie objęte BTE zostało przez powódkę podważone co do zasady albo nawet przynajmniej w znacznej części (na wypadek eliminacji mechanizmu indeksacji do waluty CHF), uwzględnienie wyjątkowego, szczególnego charakteru takiego tytułu jako podstawy egzekucji oraz zmianę stanu prawnego prowadzi w ocenie Sądu Okręgowego do wniosku, iż nie jest zadaniem Sądu w tej sprawie ustalanie, czy zobowiązanie objęte kwestionowanym tytułem mogłoby opiewać na niższą sumę i w konsekwencji choćby częściowe utrzymanie mocy wiążącej tego dokumentu. Jedynym rozstrzygnięciem jest pozbawienie go wykonalności w całości w stosunku do B. P. (poprzednio Z.).

Wobec tego Sąd uwzględnił żądanie pozwu i pozbawił wykonalności – w całości w stosunku do dłużniczki B. P. (poprzednio Z.) – tytuł wykonawczy – bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z dnia 23.10.2013 r. wystawiony przez (...) Bank S.A. w W. przeciwko B. Z. i K. Z., zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Krzyków z dnia 01.08.2014 r., VI Co 931/14.

Na podstawie art. 98 kpc powódce jako wygrywającej sprawę w całości przysługuje zwrot kosztów procesu obejmujących opłatę od pozwu – 1 000 zł, wynagrodzenie pełnomocnika ustalone zgodnie z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – 10 800 zł oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł, tj. łącznie 11 817 zł.